

РЕЦЕНЗИЯ

ОТ ПРОФ. Д-Р ИРЕНА ИЛИЕВА

Институт за държавата и правото - Българска академия на науките,

София 1000, ул. „Сердика” № 4, тел. 02 987 49 02

член на научно жури съгласно Заповед № 1938/9.10.2023 г. на проф. д-р Б. Юруков –
Ректор на ЮЗУ „Н. Рилски“ за публична защита на дисертационния труд на тема

**„Правни механизми за защита на личните данни в отношенията ЕС –
трети страни“,**

от АВГУСТИН АСЕНОВ ЯНЧЕВ,

докторант в Югозападния университет „Неофит Рилски“,

под научното ръководство на доцент д-р Николай Марин

за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ в професионално направление
3.6 Право, Научна специалност „Международно право и международни отношения“

I. Кратки биографични данни

Августин Янчев е завършила гимназия «Хр. Ботев» - гр. Дупница с придобита квалификация «Предприемачество и бизнес». Магистър е по право от Университета на Залцбург и от ЮЗУ «Н. Рилски».

През 2020 г. е зачислен като редовен докторант в Правно-историческия факултет на ЮЗУ «Н. Рилски» (Заповед № 1737/09.10.2020 г на Ректора проф. д-р Б. Юруков) с тема на дисертационния труд «Правни механизми за защита на личните данни в отношенията ЕС-трети страни».

Бил е одитор в «Клиент Х ООД», юрисконсулт в «Кредит Инкасо Инвестмънтс България».

От м. юли 2020 г. до сега е старши експерт в Комисията за защита на личните данни. От м. септември 2021 г. и понастоящем е хоноруван преподавател в Правно-историческия факултет на ЮЗУ „Н. Рилски“, изготвя учебни планове и води упражнения по Международно публично право и Право на ЕС.

II. Общо описание на представения дисертационен труд

Представен е дисертационен труд в обем от 326 страници, включително увод, четири глави, заключение и библиография. Библиографията наброява 21 заглавия научна литература на български език, 41 на чужди езици, 45 юридически източници и други документи, 36 цитирания на международна и национална съдебна практика и повече от 70 интернет източници. Структурно дисертацията не е балансирана: Глава Трета в обем от 13 страници е несъразмерно малка в сравнение с Глава Първа и Втора, а Глава Четвърта преобладава с размер от 126 страници.

Предметът на дисертационния труд е сполучливо избран и си поставя за задача да изследва сравнително малко проучения въпрос за защитата на личните данни при предаването им от ЕС към трети страни и по-специално защитните механизми за администраторите и обработващите тези данни. Този процес се регулира от универсалното международно публично право, от партикуларното международно право (под егидата на Съвета на Европа, Организацията за икономическо сътрудничество и развитие) и правото на ЕС.

Проблемът сполучливо е поставен концептуално с контекста на правата на човека и по-специално на правото на неприкосновеност на личния живот и на защита на личните данни на фона на глобализацията и бурното развитие на информационните и комуникационни технологии.

Правото на ЕС урежда комплексно защитата на личните данни и съдържа минимални изисквания при обработка и предаването им към страни членки на Европейското икономическо пространство и трети страни. Предметът на изследването обхваща и механизмите за защита на лични данни, предавани към международни организации.

Актуалността на изследването е безспорна, особено в контекста на Брекзит и сключеното през м. юли 2023 г. ново споразумение, наречено Рамка за защита на личните данни между ЕС и САЩ.

Трудът е структуриран в увод, четири глави и заключение. Методологически правилно докторантът структурира изложението от уредбата в универсалното международно право, през регионалната уредба (Съвета на Европа и ОИСР), правото на ЕС и case-study на подбрани страни, към които се трансферират лични данни.

В увода докторантът обосновава актуалността на проблема, очертава обекта, предмета, основната цел и задачи на дисертационния труд, както и използваната методология. Ясно са формулирани научноизследователските задачи.

В Глава Първа (в обем от 54 с.), озаглавена „Преглед и анализ на международноправната уредба в областта на защитата на лични данни, свободното им движение и неприкосновеността на личния живот“ А. Янчев прави преглед на международноправната уредба относно неприкосновеността на личния живот и защитата на личните данни в ООН, Съвета на Европа и ОИСР. В нея, най-вече на базата на Насоките на ОИСР относно защитата на неприкосновеността на личния живот и трансграничните потоци от лични данни се изяснява съдържанието на понятието „защита на лични данни“, проследява се развитието му и основните принципи. Особено внимание е отделено на насоките за реекспорта на лични данни от държавите-членки на ОИСР към други страни и трансграничните потоци данни.

Направен е анализ на Конвенция 108 за защита на лицата при автоматизираната обработка на лични данни (Конвенция 108) (1981 г.) и Конвенция 108+ от 2018 г. за защита на физическите лица във връзка с обработката на лични данни, която представлява модернизирани версия на тази от 1981 г. (Конвенция 108+ на Съвета на Европа).

Глава Втора “Преглед и анализ на правната уредба на Европейския съюз за защитата на личните данни, свободното им движение и неприкосновеността на личния живот“ е посветена на уредбата на защитата на личните данни в правото на ЕС. В нея се проследява историческото развитие на този правен институт – от Закон за защита на личните данни на германската провинция Хесен от 1970 г., през федералният Закон за защита срещу злоупотреба с лични данни при обработката на данни от 1977 г., Директива 95/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета за защита на физическите лица при обработването на лични данни и за свободното движение на тези данни и Регламент (ЕС) 2016/679 относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните).

В параграф 1 от тази глава е представена отменената Директива 95/46/ЕО. Тя е анализирана критично, като докторантът ясно откроява предимствата и новостите от недостатъците (например тежката и сложна за администраторите на лични данни процедура, която е свързана и с разходи в раздел XI на глава II от Директивата). В съответствие с предмета на изследването, фокусът е поставен върху условията, при които може да се осъществява предаване на лични данни към трети държави: за да бъде законосъобразен един такъв трансфер на данни, той може да бъде извършван само ако третата държава вносител на данните гарантира достатъчна степен на защита, без да се засягат националните разпоредби, приети в съответствие с Директива 95/46/ЕО. Направен е извод, че правилата за защита на личните данни, въведени с Директива 95/46/ЕО, не се различават значително от тези, предоставени с Конвенция 108 на Съвета на Европа, които от своя страна нямат големи разлики с тези, въведени чрез Насоките за поверителност на ОИСР. Представени са и документите на РГ29 от типа на soft law, приети в периода 1995 – 1998 г., обобщени в Работен документ, който е наречен „Предаване на данни към трети държави: Прилагане на членове 25 и 26 от Директивата на ЕС за защита на данните“, както и Работния документ от същия вид от 2003 г.

Параграф 2 анализира Регламент (ЕС) 2016/679 относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните). А. Янчев представя причините, довели до приемането на регламент и отмяната на уредбата с директива, изработването на регламента и промените в цялостната уредба на защитата на личните данни в ЕС. Анализирани са екстериториалният обхват на ОРЗД, определенията на термините с фокус върху предмета на изследването: „основно място на установяване“, „представител“, „дружество“ и „група предприятия“, „задължителните фирмени правила“. Представени са принципите за защита на личните данни в регламента, включително новият принцип за „цялостност и поверителност“, правата на субектите на данни, включително „правото да бъдеш забравен“, правата и задълженията на администраторите и обработващите лични данни. Анализирани са разпоредбите, които задължават администраторите и техните представители, когато е приложимо, да поддържат регистри на дейностите по обработване във връзка с предаване на данни към трета държава или международна организация. Особено внимание е отделено на Глава V от ОРЗД. Общият принцип за предаване на данни, които са обработвани или ще бъдат обработвани след предаването им към трети държави или международни организации, е само ако може да се осигури необходимото ниво на защита, което е осигурено с ОРЗД.

Глава Трета (в обем от 13 с.) представя дейността на подбрани международни организации в областта на защитата на личните данни, свободното им движение и неприкосновеността на личния живот. Тя е особено интересна, защото авторът анализира наличната правна уредба на трансфера на лични данни в три международни организации: Организацията на американските държави, Асоциацията на страните от Югоизточна Азия (АСЕАН) и Общността на нациите (Commonwealth of Nations).

В ОАД има приети правно необвързващи актове, чиято правна същност, за съжаление авторът не анализира, но по мое мнение са от типа на soft law, последният от които е Актуализирани принципи на Междумериканския правен комитет по въпросите за неприкосновеността на личния живот и защитата на личните данни, заедно с бележки към тях (2021 г.).

В АСЕАН е приета Рамка за защита на личните данни (Framework on personal data protection) (2016 г.), която, както сочи Августин Янчев не е правно обвързваща (с. 158). освен нея през 2018 г. е приета Рамка за управление на цифровите данни (Framework on digital data governance), която има отношение към трансграничните потоци от данни.

Общността на нациите приема през месец ноември 2022 г. Примерни разпоредби за защита на данните, които също не са правно обвързващи за държавите, като авторът вижда в този инструмент сходства с уредбата в ОРЗД.

Глава Четвърта, озаглавена „Предаване на лични данни към трети държави или международни организации чрез механизмите уредени от Общия регламент относно защита на данните“ е сърцевината на дисертационния труд.

В параграф 1 е разгледана хипотезата за предаване на данни въз основа на решение относно адекватното ниво на защита. Компетентната институция, която взема решение за адекватност на защитата на лични данни е Европейската комисия. Този режим, както сочи авторът, е същият, както в рамките на ЕС, стига да се спазва ОРЗД. Представени са критериите, съгласно които Комисията взема решението за адекватна защита: върховенство на правото и преглед на относимото към защитата на личните данни законодателство; наличието на един или повече независими надзорни органи; международните ангажименти, които третата страна или международна организация са поели. Документът, с който приключва процедурата в Комисията е акт за изпълнение, който предвижда и процедура за преразглеждане периодично – най-малко на 4 години. Посочени са държавите и териториите, които предоставят адекватна защита на личните данни (с. 183).

Като case-study е разгледано предаването на лични данни към Великобритания и към Япония, Канада и САЩ.

Параграфът, посветен на предаването на данни на САЩ е особено интересен, поради решенията за адекватност на законодателството на САЩ. Първото е т. нар. „Сфера на неприкосновеност на личния живот“ или Safe Harbor, прието през 2000 г. А. Янчев ни представя критичен анализ на това решение с неговите недостатъци: американски орган преценява адекватността на защитата, тълкуването на принципите е съобразно американското право, клаузите, при които прилагането на принципите може да бъде ограничено и др. Направен е обоснован извод, че решенията за адекватност относно САЩ са по-скоро политически споразумения (с. 230).

Именно в този параграф авторът анализира и решенията на Съда на ЕС по делата Шремс I (2015 г.) и обявяването на „Сфера на неприкосновеност на личния живот“ за невалидно. Последователно е разгледано приемането на Решение за изпълнение (ЕС) 2016/1250 на Комисията (EU-U.S. Privacy Shield). Както сочи А. Янчев, то отново е базирано на самосертифицирането и е подложено на критичен анализ. Анализирани са решенията по делото Шремс II (2020 г.), с което се отменя Решението за адекватност от 2016 г. на Комисията.

Представено е последното развитие и постигнатото принципно споразумение по новата трансатлантическа рамка за защита на личните данни между председателят на Европейската комисия Урсула фон дер Лайен и президентът на САЩ Джо Байдън на 22 март 2022 г. Разгледани са гаранциите в президентски Указ 14086 за „Засилване на гаранциите за дейностите на радиоелектронното разузнаване на САЩ“, издаден от президентът Джо Байдън на 7 октомври 2022 г. Въпреки подробно анализирани критични становища на Комисията LIBE и от ЕКЗД 10 юли 2023 Европейската комисия приема последното решение за адекватност. Авторът критично представя слабостите и възможните варианти за обработка на лични данни между ЕС и САЩ към настоящия момент.

В следващият параграф се разглежда и анализира разпоредбите за предаване на данни към трети държави или международни организации с подходящи гаранции. За целите на тази процедура Комисията въвежда стандартни договорни клаузи съдържащи два нови модула: първият, който регулират отношенията при трансфер на данни, когато обработващият е износител, а администратора – вносител, вторият, когато в отношенията между двама обработващи лични данни те имат качествата на износител и вносител. Те са анализирани разбираемо от докторантът.

Параграф 4.3.2. и посветен на Кодексите на поведение като механизъм за трансфер на данни към трети държави или международни организации. Тяхната цел е да подпомагат микро-, малките и средните предприятия при прилагането на Общия регламент относно защита на данните. Важна информация, която предоставя А. Янчев е, че все още няма одобрени кодекси за поведение или акредитирани органи за наблюдение.

Следващият параграф 4.2.4. разглежда механизма за сертифициране като инструмент за трансфер на данни към трети страни или международни организации. И тук надзорните органи следва да изработят критерии за одобрение на сертифициращ орган, които да бъдат одобрени от Европейския комитет по защита на данните. Обект на сертифициране са самите процеси по обработка на данни, получени от Съюза.

След това последователно са представени задължителните фирмени правила като нов елемент в европейското законодателство в областта на защитата на личните данни. Те са квалифицирани от автора като най-удачният механизъм за свободното движение на потоци от данни през националните граници в рамките на една група предприятия.

В последния параграф на Глава Четвърта са представени дерогациите по чл. 49 от Общия регламент относно защитата на данните – случаите, в които може да бъде извършен трансфер на лични данни към трети държави или международни организации когато липсва решение относно адекватното ниво на защита или подходящи гаранции съгласно член 46 от ОРЗД, включително разгледаните в точка 2.5 задължителни фирмени правила. Това са хипотезите на даване на изрично съгласие; когато това е необходимо за изпълнението на договор; когато предаването е необходимо поради важни причини от обществен интерес; когато то е необходимо за установяването, упражняването или защитата на правни претенции; когато се налага оказването на спешна медицинска помощ и когато се счита, че такова предаване е пряко необходимо, за да се оказат необходимите медицински грижи и неоспоримите законни интереси, преследвани от износителя на данни.

Заклучението обобщава заключенията и изводите, направени от автора в изложението

III. Оценка на научните и практически резултати и приноси в дисертацията

Първото несъмнено достойнство на дисертационния труд е избора на темата: правните механизми за защита на личните данни в отношенията ЕС – трети страни не са били предмет на цялостно и задълбочено изследване в българската специализирана литература. Не ми е известно, а и авторът не е представил данни за такова в чуждоезична правната доктрина.

Трудът съдържа основно научно-практически приноси, сред които бих открила следните:

- Представянето и анализа на Конвенция 108 за защита на лицата при автоматизираната обработка на лични данни (Конвенция 108) (1981 г.) и Конвенция 108+ от 2018 г. за защита на физическите лица във връзка с обработката на лични данни;
- Изчерпателно и критично е анализирана цялата вторична уредба за защита на личните данни в ЕС, включително отменената Директива 95/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета за защита на физическите лица при обработването на лични данни и за свободното движение на тези данни;
- Анализът на принципите за защита на личните данни и екстериториалния обхват на ОРЗД;
- Приносно е сравнителноправното представяне на съществуващата правна уредба за трансфера на лични данни в три международни организации: Организацията на американските държави, Асоциацията на страните от Югоизточна Азия (АСЕАН) и Общността на нациите (Commonwealth of Nations);
- Общото предаване на данни въз основа на решение относно адекватното ниво на защита;
- Критичният анализ на решенията за адекватност на законодателството на САЩ;
- Анализираната съдебна практика и по-специално решенията на Съда на ЕС по делата Шремс I (2015 г.) и Шремс II (2020 г.);
- Критичното отразяване на последното развитие и новата трансатлантическа рамка за защита на личните данни между ЕС и САЩ;
- Представянето на разпоредбите за предаване на данни към трети държави или международни организации с подходящи гаранции;
- Би следвало да се отбележи и съществена прогностична част - особено в параграфа, посветен на кодексите за поведение и тяхното съдържание (с. 267 – 274).
- Трудът съдържа и конкретни предложения, като това на с. 224: Европейската комисия да преразгледа решението за адекватност за трансфер на данни към Канада в светлината на Позоваването към адекватност, ОРЗД и Директива (ЕС) 2016/680.

Считам, че както съдържанието, така и оформлението на дисертационния труд на докторант Августин Янчев отговарят изцяло на изискванията за присъждане на

образователна и научна степен „доктор по международно право и международни отношения“, посочени в Закона за развитието на академичния състав в Република България. Основната цел, поставена от докторантът е постигната. Считам, че трудът ще е особено полезен за органите, натоварени със защита на личните данни в ЕС и държавите членки, както и за публичния и частния сектор. Дисертацията свидетелства за задълбочените познания на автора по изследваните проблеми, поставени в по-широкия контекст на защитата на правата на човека.

За доброто впечатление от труда на А. Янчев свидетелстват и трите публикации по темата на дисертационния труд, както и посочената преподавателска дейност като хоноруван асистент в Правно-историческия факултет на ЮЗУ „Н. Рилски“.

IV. Критични бележки и препоръки

Основната ми критична бележка е относно структурата, която не е балансирана и е с голям превес на Глава Четвърта от 126 с. При бъдещо публикуване на труда тази част би могло да се реструктурира и евентуално да се раздели на две.

Втората ми критика е относно твърдението на автора на с. 18, че 194 държави са ратифицирали Всеобщата декларация за правата на човека. Подобно виждане се прокрадва на с. 243 от дисертацията. Общеизвестно е в специализираната литература по права на човека, че ВДПЧ стриктно юридически не е международен договор. Без да се спирам на голямото количество изследвания за ВДПЧ, само отбелязвам че се счита, че поради многократното позоваване на нейните текстове, тя се е превърнала или в обичайно международно право или в международен стандарт, който всички държави по света се стремят да постигнат.

Имам някои терминологични бележки. Въпреки хубавият език, на който е написан дисертационния труд, следва да отбележа използването на „криминални“ средства за правна защита вместо „наказателноправни“ (с. 51), „фундаментални права“ вместо „основни права“ (с. 51), „денонсация“ вместо „денонсиране“ (с. 59), „европейско законодателство“ вместо „законодателство на ЕС“ (защото в „европейско“ се разбира и това, създадено под егидата на Съвета на Европа, а контекстът е за правото на ЕС) – с. 88.

Технически не е посочени от къде са цитираните текстове в сноски под линия № 4, 8, 9 и др.

Бързам да подчертая, че посочените критични бележки не са от съществено значение (с изключение на виждането за правната същност на ВДПЧ) и не се отразяват на качеството на дисертационното изследване.

V. Заключение

Дисертационният труд отговаря на изискванията на чл. 6, ал. 3 от Закона за развитие на академичния състав в Р България, на чл. 27 от Правилника за неговото прилагане и на Вътрешните правила за развитие на академичния състав на Югозападния

университет „Н. Рилски“, поради което давам **ПОЛОЖИТЕЛНА ОЦЕНКА и предлагам**
убедено Научното жури да даде на Августин Асенов Янчев образователната и научна
степен „доктор“ по научна специалност Международно право и международни
отношения.

6.12.2023 г.

Рецензент:

Проф. д-р Ирена Илиева

REVIEW

BY PROF. DR. IRENA ILIEVA

Institute of State and the Law - Bulgarian Academy of Sciences,

Sofia 1000, str. Serdika 4, phone 02 987 49 02

Member of the scientific jury according to the Order No. 1938/9.10.2023 of Prof. B. Yurukov - Rector of the South-West University "N. Rilski" for public defence of the dissertation on the topic

Legal Mechanisms for the Protection of Personal Data in EU – Third Country Relations,

by AVGUSTIN ASENOV YANCHEV,

PhD student at South-West University "Neofit Rilski",

under the scientific supervision of Associate Professor Dr. Nikolay Marin

for the award of the educational and scientific degree "Doctor" in the professional field 3.6 Law, Scientific specialty "International Law and International Relations"

I. Brief biographical information

Avgustin Yanchev graduated from high school "Hr. Botev" – Dupnica, with qualification in "Entrepreneurship and Business". He holds a master's degree in law from the University of Salzburg and a master's degree in law from the South-West University "N. Rilski".

In 2020 he was enrolled as a full-time PhD student at the Faculty of Law and History of the South-West University "N. Rilski" (Order No. 1737/09.10.2020 of the Rector Prof. Dr. B. Yurukov) with the topic of the dissertation "Legal Mechanisms for the Protection of Personal Data in EU-Third Country Relations".

He has been an auditor at Client X Ltd, and a legal advisor at Credit Inkaso Investments Bulgaria.

From July 2020 until now he is a senior expert at the Commission for Personal Data Protection. Since September 2021 and currently he is a lecturer at the Faculty of Law and History of the SWU "N. Rilski" and prepares curricula and teaches courses in Public International Law and EU Law.

II. General Description of the Presented Dissertation

The dissertation consists of 326 pages, including an introduction, four chapters, a conclusion, and a bibliography. The bibliography includes 21 titles of scientific literature in Bulgarian, 41 in foreign languages, 45 legal sources and other documents, 36 citations of international and national case law and more than 70 internet sources. Structurally, the dissertation is not balanced: Chapter Three, at 13 pages, is disproportionately small compared to Chapters One and Two, and Chapter Four dominates at 126 pages.

The subject of the dissertation is well chosen and sets out to research the relatively little studied matter of personal data protection in transfers from the EU to third countries, and in particular the safeguards for data controllers and processors. This process is governed by universal public international law, particular international law (under the auspices of the Council of Europe, the Organisation for Economic Co-operation and Development) and EU law.

The issue is conceptually well presented in the context of human rights, in particular the right to privacy and personal data protection against the background of globalisation and the rapid development of information and communication technologies.

EU law regulates personal data protection in a comprehensive way and contains minimum requirements for processing and transferring personal data to European Economic Area member states and third countries. The subject of the study also covers the mechanisms for the protection of personal data transferred to international organisations.

The relevance of the study is undeniable, especially in the context of Brexit and the new agreement signed in July 2023 called the EU-US Data Privacy Framework.

The paper is structured in an introduction, four chapters and a conclusion. Methodologically correct, the PhD student structures the exposition from the framework of universal international law, through regional frameworks (Council of Europe and OECD), EU law and case-study of selected countries to which personal data are transferred.

In the introduction the PhD student justifies the relevance of the problem, outlines the object, subject, main goal, and objectives of the dissertation, as well as the methodology used. The research tasks are clearly formulated.

In Chapter One (54 pages), titled “Overview and analysis of the international legal framework on personal data protection, its free movement and privacy”, A. Yanchev reviews the international legal framework on privacy and data protection in the UN, the Council of Europe, and the OECD. Based primarily on the OECD Guidelines on Privacy and Transborder Flows of Personal Data, it clarifies the content of the concept of “data protection”, traces its development and the basic principles. Particular attention is paid to the guidelines on the re-export of personal data from OECD Member States to other countries and cross-border data flows.

An analysis is made of Convention 108 for the Protection of Individuals with regard to Automatic Processing of Personal Data (Convention 108) (1981) and Convention 108+ of 2018 for the Protection of Individuals with regard to the Processing of Personal Data, which is a modernized version of the 1981 Convention (Council of Europe Convention 108+).

Chapter Two, “Overview and analysis of the European Union legal framework for personal data protection, its free movement and privacy”, is devoted to the EU data protection framework. It traces the historical development of this legal institute, from the Data Protection Act of the German state of Hesse of 1970, through the Federal Act on Protection against the Misuse of Personal Data in Data Processing of 1977, Directive 95/46/EC of the European Parliament and of the Council on the protection of individuals with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data, and Regulation (EU) 2016/679 on the protection of natural persons with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data and repealing Directive 95/46/EC (General Data Protection Regulation)

Paragraph 1 of this chapter introduces the repealed Directive 95/46/EC. It is critically analysed, with the PhD student clearly highlighting the advantages and innovations from the disadvantages (e.g. the heavy and complex procedure for data controllers, which is also linked to costs in Section XI of Chapter II of the Directive). In line with the subject matter of the study, the focus is on the conditions under which transfers of personal data to third countries can take place: for such a transfer to be lawful, it can only take place if the third country importing the data guarantees an adequate level of protection, without prejudice to national provisions adopted pursuant to Directive 95/46/EC. It is concluded that the data protection rules introduced by Directive 95/46/EC do not differ significantly from those provided by Council of Europe Convention 108, which in turn do not differ significantly from those introduced by the OECD Privacy Guidelines. Also presented are the soft law type WP29 documents adopted between 1995 and 1998, summarised in a Working Document, which is entitled “Transfers of data to third countries: Implementation of Articles 25 and 26 of the EU Data Protection Directive”, as well as the 2003 Working Document of the same type.

Paragraph 2 analyses Regulation (EU) 2016/679 on the protection of natural persons with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data and, repealing Directive 95/46/EC (General Data Protection Regulation). A. Yanchev presents the reasons that led to the adoption of the Regulation and the repeal of the framework by a Directive, the development of the Regulation and the changes in the overall EU personal data protection framework. The paper analyses the extraterritorial scope of the GDPR, the definitions of the terms with a focus on the subject of the study: “main establishment”, “representative”, “company” and “group of undertakings”, “binding corporate rules”. The data protection principles of the Regulation are presented, including the new principle of “integrity and confidentiality”, the rights of data subjects, including the “right to be forgotten”, the rights and obligations of data controllers and processors. It analyses the provisions that oblige controllers and their agents, where applicable, to keep records of processing activities in relation to transfers of data to a third country or an international organisation. Particular attention is paid to Chapter V of the GDPR. The general principle for the transfer of data which have been or will be processed after transfer to third countries or international organisations shall be only if the necessary level of protection can be ensured, which is ensured by the GDPR.

Chapter Three (13 pages) presents the activities of selected international organisations in the field of personal data protection, its free movement and privacy. It is particularly interesting because the author analyses the available legal framework for the transfer of data in three

international organisations: the Organisation of American States (OAS), the Association of Southeast Asian Nations (ASEAN) and the Commonwealth of Nations.

The OAS has adopted non-binding legal instruments, the legal substance of which the author unfortunately does not analyse, but in my opinion are of the soft law type, the latest of which is the Inter-American Juridical Committee's Updated Principles on Privacy and Data Protection, together with Notes thereto (2021).

ASEAN has adopted a Framework on personal data protection (2016), which, as Avgustin Yanchev points out, is not legally binding (p. 158). In addition, a Framework on digital data governance was adopted in 2018, which is relevant to cross-border data flows.

The Commonwealth of Nations adopts in November 2022. Model provisions on data protection, which are also not legally binding on States, and the author sees similarities in this instrument with the GDPR regime.

Chapter Four, entitled “Transfer of personal data to third countries or international organisations through the mechanisms provided for in the General Data Protection Regulation” is the core of the dissertation.

Paragraph 1 addresses the hypothesis of data transfer based on a decision on the adequate level of protection. The competent authority to decide on the adequacy of personal data protection is the European Commission. This regime, as the author points out, is the same as within the EU as long as the GDPR is complied with. The criteria according to which the Commission takes the adequacy decision are presented: the rule of law and a review of the legislation relevant to the personal data protection; the existence of one or more independent supervisory authorities; the international commitments that the third country or international organisation has undertaken. The document which concludes the procedure in the Commission is an implementing act which also provides for a review procedure periodically – at least every 4 years. States and territories that provide adequate personal data protection are listed (p. 183).

The transfer of personal data to the UK and to Japan, Canada and the US is examined as a case-study.

The paragraph dealing with the transfer of data to the US is particularly interesting because of the adequacy decisions of the US legislation. The first is the so-called Safe Harbour, adopted in 2000. A. Yanchev provides us with a critical analysis of this decision with its shortcomings: an American authority assesses the adequacy of protection, the interpretation of the principles is in accordance with American law, the clauses under which the application of the principles may be limited, etc. A reasonable inference is drawn that adequacy decisions concerning the United States are rather political agreements (p. 230).

It is also in this paragraph that the author analyses the CJEU’s decisions on Schrems I (2015) and the invalidation of the Safe Harbour. The adoption of Commission Implementing Decision (EU) 2016/1250 (EU-U.S. Privacy Shield) is discussed in turn. As pointed out by A. Yanchev, it is again based on self-certification and is subjected to critical analysis. It analyses the decision in Schrems II (2020), which overruled the Commission’s 2016 Adequacy Decision.

The latest developments and agreement in principle on the new transatlantic framework for data protection between European Commission President Ursula von der Leyen and US President Joe Biden on 22 March 2022 are presented. The safeguards in Presidential Executive Order 14086 on “Strengthening Safeguards for U.S. Radar Intelligence Activities” issued by President Joe Biden on 7 October 2022 are considered. Despite a detailed analysis of the critical opinions of the LIBE Commission and the EDPB on 10 July 2023, the European Commission adopts the latest adequacy decision. The author critically presents the weaknesses and possible options for the processing of personal data between the EU and the US at the present time.

The following paragraph examines and analyses the provisions for data transfers to third countries or international organisations with appropriate safeguards. For this procedure, the Commission introduces Standard Contractual Clauses containing two new modules: the first one regulating the data transfer relations where the processor is the exporter and the controller the importer, the second one where in the relationship between two processors they have the capacity of exporter and importer. These are analysed understandably by the PhD student.

Paragraph 4.3.2. addresses Codes of Conduct as a mechanism for data transfer to third countries or international organisations. Their purpose is to help micro, small and medium-sized enterprises in implementing the General Data Protection Regulation. Important information provided by A. Yanchev is that there are still no approved codes of conduct or accredited monitoring bodies.

The following paragraph 4.2.4. discusses the certification mechanism as a tool for data transfer to third countries or international organisations. Here again, the supervisory authorities should develop criteria for the approval of a certification body to be approved by the European Data Protection Board. The object of certification is the actual processing of data obtained from the Union.

The Binding Corporate Rules as a new element in European data protection legislation are then presented in turn. They are qualified by the author as the most appropriate mechanism for the free movement of data flows across national borders within a group of undertakings.

The last paragraph of Chapter Four presents the derogations under Article 49 of the GDPR - the cases in which personal data may be transferred to third countries or international organisations where there is no decision on the adequate level of protection or appropriate safeguards under Article 46 of the GDPR, including the Binding Corporate Rules discussed in section 2.5. These are situations where explicit consent is given; where it is necessary for the performance of a contract; where the transfer is necessary for important reasons of public interest; where it is necessary for the establishment, exercise or defence of legal claims; where it is necessary to provide emergency medical care and where such transfer is considered directly required to provide the necessary medical care and the compelling legitimate interests pursued by the data exporter.

The conclusion summarizes the findings and conclusions drawn by the author in the exposition.

III. Evaluation of the scientific and practical results and contributions in the dissertation

The first undoubted merit of the dissertation is the choice of the topic: the legal mechanisms for the protection of personal data in EU – third country relations have not been the subject of a comprehensive and in-depth study in the Bulgarian specialized literature. I am not aware of, and the author has not presented any evidence of such in foreign legal doctrine.

The paper contains mainly scientific and practical contributions, among which I would highlight the following:

- The presentation and analysis of Convention 108 for the Protection of Individuals with regard to Automatic Processing of Personal Data (Convention 108) (1981) and Convention 108+ of 2018 for the Protection of Individuals with regard to the Processing of Personal Data;
- The entire EU secondary data protection framework, including the repealed Directive 95/46/EC of the European Parliament and of the Council on the protection of natural persons with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data, is comprehensively and critically analysed;
- The analysis of data protection principles and the extraterritorial scope of the GDPR;
- The comparative legal presentation of the existing legal framework for the transfer of personal data in three international organizations: the Organization of American States (OAS), the Association of Southeast Asian Nations (ASEAN), and the Commonwealth of Nations is useful;
- The general data transfer based on a decision on the adequate level of protection;
- The critical analysis of adequacy decisions of US legislation;
- The case law analysed, in particular the CJEU decisions in Schrems I (2015) and Schrems II (2020);
- Critical coverage of recent developments and the new EU-US transatlantic data protection framework;
- The provision of data transfer provisions to third countries or international organisations with appropriate safeguards;
- A significant predictive part should also be noted – especially in the paragraph on codes of conduct and their content (p. 267-274);
- The work also contains specific suggestions, such as the one on p. 224: the European Commission should reconsider the adequacy decision on data transfers to Canada in light of the Adequacy Referential, the GDPR and Directive (EU) 2016/680.

I believe that both the content and the layout of the dissertation of PhD student Avgustin Yanchev fully meet the requirements for the award of the educational and scientific degree “Doctor of International Law and International Relations” specified in the Act on the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria. The main goal set by the PhD student has been achieved. I believe that the dissertation will be particularly useful for the authorities in charge of personal data protection in the EU and Member States, as well as for the

public and private sectors. The dissertation testifies to the author's in-depth knowledge of the issues under study, set in the broader context of human rights protection.

The good impression of the paper by A. Yanchev is evidenced by the three publications on the topic of the dissertation work, as well as the mentioned teaching activity as a visiting assistant professor at the Faculty of Law and History of the SWU "N. Rilski".

IV. Critical notes and suggestions

My main criticism is the structure, which is not balanced and is heavily weighted towards Chapter Four at p. 126. In a future publication of the work, this section could be restructured and possibly split into two.

My second criticism is of the author's statement in par. 18 that 194 countries have ratified the Universal Declaration of Human Rights. A similar view appears on p. 243 of the dissertation. It is common knowledge in the specialized human rights literature that the UDHR is not strictly legally an international treaty. Without addressing the large volume of studies on the UDHR, I merely note that it is believed that, due to the repeated reference to its texts, it has become either a common international law or an international standard that all states around the world strive to achieve.

I have some terminological notes. Despite the fine language in which the dissertation is written, I should note the use of "criminal" remedies instead of "penal remedies" (p. 51), "fundamental rights" instead of "basic rights" (p. 51), "denunciation" instead of "denunciation" (p. 59), "European legislation" instead of "EU legislation" (because "European" includes that created under the patronage of the Council of Europe, and the context is EU law) - p. 88.

It is technically not stated where the quoted texts in footnotes 4, 8, 9, etc. are from.

I should hasten to emphasise that the above criticisms are not significant (apart from the view on the legal nature of the UDHR) and do not affect the quality of the dissertation research.

V. Conclusion

The dissertation meets the requirements of Art. 3 of the Act on the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria, Article 27 of the Regulation for its Implementation, and the Internal Rules for the Development of the Academic Staff of the South-West University "N. Rilski" I therefore give a **POSITIVE EVALUATION and I propose that the Scientific Jury give Avgustin Asenov Yanchev the educational and scientific degree of Doctor in the scientific specialty of International Law and International Relations.**

6.12.2023 г.

Рецензент:

Проф. д-р Ирена Илиева